

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY-4101-28-01/2011
P/11/125

Bydgoszcz, dnia stycznia 2012 r.

Pan
Tomasz Kołodziej
Prezes
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, kontrolę w zakresie przydzielania i wykorzystania przez Agencję dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa w latach 2009 – III kwartał 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z uchybieniami ocenia działalność Agencji w kontrolowanym zakresie. Pozytywną ocenę uzasadniają:

- prawidłowe zmiany organizacyjne i funkcjonowanie Agencji w zakresie ustawowych zadań dotyczących pomocy krajowej;
- terminowa realizacja zgłaszanych zapotrzebowań, przez banki, na środki finansowe z tytułu dopłat do oprocentowania;
- pełna realizacja wniosków pokontrolnych z kontroli NIK przeprowadzonej w 2007 roku.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia dotyczyły:

- opóźnień w podpisywaniu stosownych aneksów do umów zawartych między Agencją i bankami współpracującymi;
- pomijania w trakcie kontroli banków współpracujących z Agencją i bankach w nich zrzeszonych zagadnień prawidłowości naliczania prowizji beneficjentom.

1. Agencja w kontrolowanym okresie współpracowała z ośmioma Bankami, które udzielały kredytów z dopłatami do oprocentowania. Banki współpracujące z Agencją wraz z zrzeszonymi w nich bankami spółdzielczymi udzieliły w tym okresie 34.470 kredytów, z dopłatami ARiMR do oprocentowania, na łączną kwotę 6.414.103 tys. zł. Dopłaty Agencji do preferencyjnych kredytów inwestycyjnych, w badanym okresie, wynosiły 598.785 tys. zł, w tym 182.045 tys. zł na przedsięwzięcia, realizowane przez beneficjentów, w zakresie uprawy zbóż.

2. Analiza umów zawartych przez Agencję z bankami współpracującymi przy udzielaniu kredytów inwestycyjnych z dopłatami do oprocentowania wykazała między innymi, że umowy te, jednakowe w swym brzmieniu, zawierały wszystkie elementy wymienione w § 5 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa² (zwane dalej „rozporządzeniem RM z dnia 22 stycznia 2009 r.”), w tym zapisy dotyczące sposobu i terminu zgłaszania zapotrzebowań i rozliczania dopłat.

3. NIK pozytywnie ocenia zmiany organizacyjne w Agencji w zakresie wyodrębnienia w jej strukturze Departamentu Wsparcia Krajowego, do obowiązków którego należały wszystkie zadania, w tym kontrolne, w zakresie planowania i przydzielania dopłat ARiMR do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Powyższe zmiany umożliwiły także pełną realizację wniosków pokontrolnych NIK z 2007 r.

4. Zmiany w obowiązujących przepisach w zakresie warunków i zasad udzielania przez Agencję pomocy finansowej w formie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych wynikające z rozporządzenia RM z dnia 22 stycznia 2009 r. weszły w życie z dniem 26 lutego 2009 r. W toku kontroli ustalono, że stosowne zapisy w tym zakresie Agencja zawarła w aneksie Nr 3 do umów zawartych z bankami współpracującymi dopiero 15 – 20 dni po tym terminie.

5. Zadania kontrolne w zakresie wykorzystania środków publicznych na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych przez banki współpracujące, zrzeszone w nich banki spółdzielcze i beneficjentów należały od dnia 1 lipca 2009 r. do Wydziału Kontroli Jednostek Zewnętrznych (WKJZ) w Departamencie Wsparcia Krajowego (DWK). Wydział ten od 1 lipca 2009 r. do 30 września 2011 r. przeprowadził 111 kontroli w bankach w zakresie prawidłowości przydzielania i wykorzystywania dopłat ARiMR do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Po kontrolach tych kierowano do kierowników jednostek kontrolowanych stosowne wystąpienia pokontrolne w terminie do 30 dni po ich zakończeniu. Kontrole swoim zakresem obejmowały realizację przez banki postanowień umów zawartych z Agencją. W toku niniejszej kontroli ustalono, że WKJZ badaniami swymi nie obejmował jednak

² Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.

zagadnień wynikających z § 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia RM z dnia 22 stycznia 2009 r., tj. prawidłowości naliczania kredytobiorcom przez banki prowizji w wysokości nie przekraczającej 2% udzielonego kredytu.

6. Rozporządzenie RM z dnia 22 stycznia 2009 r. poszerzyło zakres pomocy krajowej (finansowej) w ramach preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa między innymi o realizację inwestycji: w przetwórstwie ryb, w rybołówstwie śródlądowym, wprowadzaniu do obrotu produktów rybnych. Obowiązujące, w okresie objętym kontrolą, warunki i zasady udzielania kredytów z dopłatą ARiMR do oprocentowania, nie uwzględniały możliwości zaciągania kredytów, przez potencjalnych beneficjentów z dopłatami ARiMR do oprocentowania na realizację ww. celów i inwestycji w zakresie chowu i hodowli ryb lub wprowadzania do obrotu produktów rybnych. Tym samym mimo upływu ponad 2,5 roku od wejścia w życie rozporządzenia RM z dnia 22 stycznia 2009 r. przepis ten nie został wprowadzony w życie. Z wyjaśnień złożonych przez Panią Beatę Andrzejewską – Dyrektora Departamentu Wsparcia Krajowego oraz z korespondencji między Agencją i Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynika, że przyczyną powyższego był brak przepisów wykonawczych, które umożliwiłyby uruchomienie nowej branżowej linii kredytowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie niezbędnych działań w celu terminowego wprowadzania aneksów do zawartych umów między Agencją i bankami współpracującymi.
2. Podjęcie działań mających na celu uwzględnianie, w ramach kontroli banków współpracujących z Agencją i banków w nich zrzeszonych, realizacji wszystkich postanowień zawartych umów, w tym prawidłowości przy naliczaniu prowizji beneficjentom.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.